

Haastatteluja

Nina V. Nygren^a & Heikki Sirviö^b

Vuoden tiedelehti -palkinnon kiitospuhe Tiedejulkaisemisen päivillä

Alue ja ympäristö -lehti voitti Suomen tiedekustantajien liiton Vuoden tiedelehti -palkinnon. Palkinto jaettiin lokakuussa 2022 ensimmäisen kerran, ja sen suuruus on 25 000 euroa. Palkinnon tarkoituksena on vahvistaa kotimaisen tiedejulkaisutyön näkyvyyttä ja arvostusta. Palkinnon vastaanottivat Joensuussa Tiedejulkaisemisen päivillä lehden päätoimittajat Nina Nygren ja Heikki Sirviö. Suomen tiedekustantajien liiton palkinnot rahoitetaan tekijänoikeusjärjestö Kopioston keräämillä tiedejulkaisujen käyttökorvauksilla.

Haluamme kiittää Suomen tiedekustantajien liittoa tästä palkinnosta! Akateemisessa vapaaehtoistyössä harvemmin saa tällaista kiitosta. Kiitämme Alue- ja ympäristötutkimuksen seuraa ja sen jäseniä ja vapaaehtoisia toimijoita Alue ja Ympäristö -lehden tekemisen mahdollistamisesta. Kiitämme Versus-verkkolehden tekijöitä yhteistyöstä lehden tieteellisten julkaisujen viestien yleistajuistamisesta eri tavoin. Kiitos myös lehden uudistetulle toimitusneuvostolle, joka on aloittanut työtään tänä vuonna, ja josta on jo ollut apua lehden käytäntöjen parantamisessa. Toimitusneuvostolla on tärkeä rooli lehden tulevaisuuden tekemisessä. Kiitämme Tieteellisten seurojen valtuuskuntaa (TSV) lehden toiminnan mahdollistamisesta Journal.fi-alustan ja rahallisten avustusten myötä. Kiitämme lehden toimituksen toimitussihteeriä ja taittajaa Maija Toivasta erinomaisesta työstä!

Alue ja Ympäristö pyörii noin 3 500 euron vuosibudjetilla. Suomenkielisen tiedejulkaisemisen tulevaisuus on edelleen sumea. TSV:n avustusrahoitus on sidottu julkaisevan seuran jäsenmäärään, ei lukijamäärään tai julkaistujen artikkelien määrään. Jäsenmäärät vähenevät monessa seurassa, ja Suomessa yhteiskuntatieteissä jäsenet ovat myös jakautuneet erityisen moneseen seuraan. Perustoiminta kitkuttelee eteenpäin pääosin avustusrahalla, jota pitää joka vuosi uudelleen hakea. Kehittämishankkeihin on toki saatavilla rahoitusta, ja olemmekin kehittäneet muun muassa yleistajuista julkaisutoimintaa Versuksen kanssa. Mutta tietääksemme myös yleistajuisten tiedeportaalien rahoitus on edelleen projektiperustaista, eikä perusrahoitusta näille tärkeille, luetuille portaaleille ole saatavilla ollenkaan.

Suomalainen, pääosin tieteellisten seurojen harjoittama tiedejulkaiseminen on kuitenkin erittäin tärkeää. On tärkeää, että Suomessa tehdään tutkimusta myös suomen kielellä. Tarvitsemme hyvällä, rikkaalla suomen kielellä kirjoitettua tieteellistä tutkimusta, jotta voimme ymmärtää yhä nopeammin muuttuvaa maailmaa. Tutkimuksen vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että se on luettavissa kohdeyleisön omalla kielellä. Suomenkielistä

^a Alue ja Ympäristö -lehden päätoimittaja, Johtamisen ja talouden tiedekunta, Tampereen yliopisto, nina.nygren@tuni.fi

^b Alue ja Ympäristö -lehden päätoimittaja, heikki.sirvio@pohjois-savo.fi

tutkimusta myös luetaan entistä enemmän, mitä on edesauttanut esimerkiksi Journal.fi-alusta, joka kokoaa suomalaiset tiedejulkaisut yhteen. Alue ja Ympäristö -lehden yhä paksummat numerot osoittavat, että suomenkielinen julkaiseminen ei kääntynyt laskuun, vaan se on päinvastoin nousussa. Suomalaiset tutkijat haluavat julkaista omaa tutkimustaan omilla julkaisukanavissaan. Haluavat, vaikka JUFO-luokitukset ohjaavat toiseen suuntaan. Alue ja Ympäristö -lehden JUFO-luokitusta yritettiin viimeksi vuonna 2018 nostaa luokasta yksi luokkaan kaksi, mutta tuloksetta.

Suomalaisten seurojen tiedejulkaisemisen rahoitusongelmia on pyritty viime vuosina ratkomaan erilaisilla hankkeilla, joilla on pyritty julkaisemisen kustannuksien oikeudenmukaisempaan jakamiseen muun muassa valtion ja yliopistojen kirjastojen välillä. Nämä hankkeet eivät ole kuitenkaan tuoneet ratkaisuja rahoitusongelmaan. Rahoitusongelmien lisäksi monet seurat kärsivät toisenlaisesta resurssipulasta – akateemiseen vapaaehtoistyöhön on usein haastavaa saada tekijöitä. Myös meidän lehtemme etsii tällä hetkellä kahta uutta päätoimittajaa. Uusi toimitussihteeri on saatu rekrytoitua, kiitos Ella Hyvönen!

Aivan loppuun olemme säästäneet tärkeimmät kiitokset. Alue ja Ympäristö -lehden toimitus haluaa kiittää kaikki lehden kirjoittajia. Lehden monitieteinen, monipuolinen ja keskustelevalta sisältö ei syntyisi ilman teitä. Hyviä käsikirjoituksia on ilo toimittaa.

Kiitos!

Joensuussa, 3. lokakuuta 2022

Nina Nygren ja Heikki Sirviö

Marika Kettunen^a & Maija Toivanen^b

Maantiede tunnetuksi yhdessä – Leiviskä-mitali tunnustuksena yhteistyöstä ja vaikuttavuudesta

Alue- ja ympäristötutkimuksen seuralle myönnettiin Iivari Leiviskä -mitali maantieteen tunnetuksi tekemisestä ja vaikuttavasta yhteistyöstä. Mitalin myönsi Suomen Maantieteellinen Seura ja sen luovutti seuran puheenjohtaja Joni Vainikka Maantieteen päivillä 2022 Tampereella. Haastattelimme seurojen puheenjohtajia Roosa Wingströmiä ja Joni Vainikkaa harvinaisesta tunnustuksesta, seurojen välisestä yhteistyöstä ja seuratoiminnan merkityksestä.

Alue- ja ympäristötutkimuksen seura (AYS) sai tunnustusta pitkäaikaisesta toiminnastaan kotimaisen tieteen kentällä Suomen Maantieteellisen Seuran (SMS) myöntämän Iivari Leiviskä -mitalin muodossa. SMS myöntää mitalin ansioista maantieteen opetuksessa tai ansioista maantieteen tunnetuksi tekemisestä suurelle yleisölle. Mitali on nimetty Helsingin yliopistossa maantieteen professorina toimineen Iivari Leiviskän (1876–1983) mukaan. Leiviskä oli paitsi tutkija ja tutkimuksen kääntäjä myös oppikirjojen laatija ja aikansa tieteen popularisoija.

Mitalin vastaanottanut AYS:n puheenjohtaja Roosa Wingström kiittää lämpimästi tunnustuksesta, joka tuo näkyviin tieteellisissä seuroissa tehtävää, mutta usein näkymättömäksi

^a Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran varapuheenjohtaja & Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto, marika.kettunen@oulu.fi

^b Alue ja Ympäristö -lehden toimitussihteeri & Maantieteen tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto